

RIED VUN DER PRESIDENTIN BLANCHE WEBER, OUVERTURE OEKOFEST 2023

Madame Ministesch, Dir Häre Ministeren,
Politesch Responsabel a Verrieder vu Verwaltungen,
Verrieder vu Gewerkschaften, ONGen,
Léif Frënn a Kollegen,

„Et soll eise Kanner emol besser goen...“... An et wuar ganz kloer wat ënnert „besser goen“ ze verstoen ass: méi sozial Sécherheet, Iwwerwannung vun Aarmut, Misäre ... **duerch de Wuesstem**. De Wuesstem als Viraussetzung fir e bessert Liewen huet eis ganz Kultur Joerzéngte / Joerhonnertelaang gepräagt.

Joerzéngtelaang gouf et och en direkte Lien tëscht „Wuesstem“ an dem Zil vun engem bessere Liewen.

Ma ass dat Bild haut nach ëmmer richteg?

Nee. Ganz sécher net, e.a. aus folgenden 3 Haaptgrënn:

1.

De Modell vum konstante materielle Wuesstem ass aus **sozialer Siicht** de falschen! An de Länner vum Norden ass et ëmmerhi gelongen, datt et positiverweis ville Leit dank dem Wuesstem besser geet, och wann de Räichtum ongerecht verdeelt ass an et nach ze vill arem Leit gëtt. Ma franchement versot huet de Modell aus globaler Siicht. Eise Ressourceverbrauch, eise Liewensmodell, de Wuesstem si fundamental mat entscheidend derfir, datt weltwäit honnerte Milliounen Leit ënnert onmënschleche Bedingunge liewen a schaffen, jo esou guer nach ëmmer un Honger stierwen. All 4 Sekonne stierft e Mënsch un Honger. Sécher, net nëmmen de Wuesstem an den enorme Ressourcëverbrauch bei eis sinn derfir verantwortlech. Ma se droe massiv derzou bäi. De Wuesstemsmodell an eise Länner ass strukturell mat fir den immense Misär an de Länner vum Süde verantwortlech. Zurecht gëtt den Ausdrock vum **moderne Kolonialismus** benotzt! Wat en Echech vum Modell!

2.

En ass awer och, an dat ass gewosst, aus **ekologescher Siicht** net méi tragbar. Mir zerstéiere grad eis eege Liewensgrondlagen an nach desto méi déi vun de nächste Generatiounen.

3.

De Modell fonctionéiert awer och aus **ekonomescher Siicht** net méi. D’Liwwerketteproblemer, den Ukrainkrich, déi geopolitesch Spannungen e.a. wéinst der Ofhängegkeet vun oft rare Rohstoffer asw. weisen, datt de Wirtschaftsmodell ekonomesch vill ze fragil a problematesch ass a net méi opgeet.

Et géing sech loune weider Grënn, firwat de Modell ze hannerfroen ass, duerzeleeën, z.B. d’Tatsaach datt d’Zefriddenheet net duerch materielle Wuesstem zouhëlt asw., ma dat géing elo de Kader sprengen.

Déi kruzial Fro ass a bleift weiderhin: Firwat lafe mir engem Modell no dee sozial, ekologesch an ekonomesch net méi zilféierend ass, jo esou guer mat verheerende negative Konsequenze verbonnen ass? A firwat präagt dës Froestellung d’Walprogrammer net vill méi?

Dëser Deeg gëtt ee jo vun der Press an anere gefrot, wat eis Haaptprioritéite fir d'Walen an déi nächst Regierung sinn: ma ganz kloer, e kloert Bekenntnis zur Noutwendegkeet vun engem fundamentale kulturellen, gesellschaftlechen a wirtschaftlechen **Transitiounsprozess** an entsprechenden Instrumenter fir déi néideg Reformen an d'Wee ze leeden.

4.

Déi nächst Woch gi mäer als Mouvement Ecologique eng méi détailléiert Analyse zu de Walprogrammer vun de verschidde Parteien eraus, duerfir kommentéieren ech déi Eenzel elo net op dëser Plaz. Ma ech wollt e puer méi grondsätzlech Aspekter eraus huelen.

Eise Sozialsystem ass am Ablack zu 100 % ofhängeg vun dem Wuesstem vun der Wirtschaft a vun der Bevëlkerungszuel. Mais esou guer wa mäer an de nächste 50 Joer vun engem konstante weidere Wuesstem vum PIB a vun der Bevëlkerung ausginn, wäert mam haitege Pensiounssystem a 50 Joer scho bal 1 Aktiven e Pensionär musse mat duerchhuelen. Dat ass dach keng responsabel Politik! Jo, kee weess wierklech wéi d'Zukunft ausgesäit an op déi do offiziell Prognosen antrieden. Ma Folgendes weess een:

a) De Wuesstem ass kengeswees sécher, ma dem Finanzement vum Sozialsystem baut awer dorop op. Dat ass net responsabel.

b) A wann de Wuesstem wéi geplangt géing kontinuierlech exponentiell weider goen, wot een sech kaum d'Konsequenzen an der Mobilitéit, Logement, Landverbrauch, Energieverbrauch auszemolen. Et gëtt Leit déi mengen, et krit een och deen do massive Wuesstem gutt organiséiert an e.a. am nationale Mobilitéitsplang, an der Landesplanung mécht een sech staark derfir. An och am Klimaplang gëtt et esou Modelliséierungen. Mir soe jo: e gewësse Wuesstem kréien a musse mäer besser organiséieren. Ma an deem Ausmooss, wäert et net geléng wéi d'Erfahrung weist. Et dierf een sech do näischt virmaachen.

c) an esou guer wa mäer de Wuesstem besser organiséiert krite, da misst déi nächst Generatioun nawell kucken, wéi si dann awer de System reforméiert kritt. Well ëmmer ëmmer weider wuesse mussen, well de System nu emol drop opgebaut ass, ass jo keng Optioun fir éiweg.

Well mäer haut net de Courage hunn e responsablen zukunftsfäege Modell opzebauen, verierwe mäer och nach dëse risege Problem de nächste Generatiounen a schwätze monter vu gréngem, nohaltegen oder wéi och ëmmer engem Wuesstem! Natierlech ouni ze soe wat drënner ze verstoen ass. Haaptsaach Wuesstem! Wat eng Leeschtung! Net nëmmen, datt déi nächst Generatiounen déi dramatesch Konsequenze vun der Klima- a Biodiversitéitskatastroph droe mussen, kucke musse wéi d'Schied an d'Upassungsmoosnamen an alles finanzéiert ginn... mäer hannerloossen dann och nach ganz bewusst e Sozialsystem deen net zukunftsfäeg ass.

Et dierf een dës esou wichteg Frostellungen net populisteschen Aussoen iwwerloossen, wéi se besonnesch vun eenzele Parteie virgedroe ginn. Grad och dowéinst muss sech all Partei déi fir Sachlechkeet a Zukunftsgestaltung steet der Fro unhuele wéi eise Sozialsystem méi onofhängeg vum Wuesstem ka gestallt ginn. Mäer bedauern zudéifst, datt dës Fro net genuch vun de classesche Parteien opgegraff gëtt!

Déi nächst Regierung muss den Dossier éierlech ugoen. Wat dann am Konkreten decidéiert gëtt, op eng aner Finanzementsbasis op den Dësch kënn oder un anere Stellschrauwe gedréit gëtt, dat soll offe gekuckt ginn. Ma mäer mussen den Thema endlech emol wierklech ugoen!

5.

Een anert zentraalt Element vun der ekonomescher Transitioun ass, datt mir sécher kloer Reegele brauchen, ma datt d'Präisser net länger däerfen dat falscht Signal an déi falsch Ureizer ginn. Den Ausdrock „**nohalteg Steuerreform**“ hu mäer net an de Parteiprogrammer fonnt. Sécher, positiverweis gëtt deelweis dervu geschwat de „principe pollueur – payeur“ méi ze respektéieren, och zumindest hannert dem Prinzip vun der CO₂-Steier, wann och enger ze niddreger, sti vill Parteien. Ma d'Partei bekennen sech net derzou, datt de Steiersystem méi grondsätzlech aus ekologescher Siicht muss op de Lescht geholl ginn. Dobäi wësse mir all ëm d'Bedeutung vun der **Internaliséierung vun den gesellschaftlechen an den Ëmweltkäschten** fir eng Transitioun no fir ze bréngen.

Lëtzebuerg besteiert Kapital ganz niddreg an ass och nach ëmmer Schlusslicht bei den Ëmweltsteieren, Aarbecht besteiere mäer wesentlech méi. Et ergëtt kee Sënn. Net sozial, net ekologesch, net ekonomesch.

Firwat geléngt et net parteiwwergräifend esou eng strukturell Reform - Präiswourecht ze schaffen, dat méi ze besteiere wat problematesch ass an dat wëschenswäert manner - iwwerhaupt emol ze thematiséieren? Ëmwelt a Kapital méi – Aarbecht manner. Eigentlech eng Win-win“-Situatioun, wa gezielt parallel sozial selektiv Kompensatioune séchergestallt ginn. Firwat geléngt et och net, datt zu Lëtzebuerg e „green budgeting“ agefouert gëtt? Also gekuckt gëtt, wei vill Gelder am Ablack vum Staat falsch investéiert ginn an doduerch d'Klima- an d'Biodiversitéitskris befeieren. Auslännesch Etuden hu gewisen, datt dat Milliardebeträg sinn... Firwat?

Mäer wäerten als Meco alles maachen, datt esou Instrumenter an de neie Koalitiounsaccord kommen.

6.

Ech hunn elo just e puer méi strukturell wichteg Reformen ernimmt. Mäer kéinten der méi huelen. Wou ass de Problem? Ass et net ëmmer nach dat selwecht, nämlech datt gemaach gëtt wéi wann een d'Transitioun mat e puer Reparaturmosnamen um haitege System kéint hikréien, an datt awer am Fong alles d'selwecht bleiwe kann?!

Iergend wie sti folgend Aussoe vun eenzelnen Partei symbolträchteg derfir: Do gëtt a Programmer vun engem „pragmatesche“ Klimaschutz geschwat. Wat vgl. heescht „pragmatesche“ Klimaschutz? Eng Solarzell op den Dag a soss weider wéi bis elo?

Éierlech gesot, wann eng Partei dat do schreift, huet si de Problem net erkannt. Scheinbar net verstanen, datt d'Gesetzer vun der Natur net verhandelbar sinn! An datt mäer net erausplécke kënnen, wéi en Naturgesetz mäer dann elo ok fannen a wéi eent net. Datt mäer net kennen zur Natur soen: wuart nach kuerz mat dénge Gesetzer, mäer hu grad Besseres ze dinn. Dobäi wësse mer selwer an d'Wëssenschaftler confirméieren dat unisono, datt niewent der Klimakris mat den immensen Hëtzerperioden, Wiederextremer an allem d'Situatioun an der Biodiversitéit an engem gewësse Sënn esou guer nach méi alarmant ass. Den Ökosystem ass eppes wéi en Netz. Rässen e puer Fiedem, hält d'Netz nach. Rässen der ëmmer méi, da rässt d'Netz total duerch an et ass futti. A mäer sinn, an dat seet de Weltbiodiversitéitsrot – de Pendant zum Weltklimarot – ganz kloer, ganz knapp virdrun datt dat Netz rässt. Beim Klima gëtt et fir Dealer vun der Mënschheet, wéi zynesch dat kléngt, eng Upassungsstrategie. Bei der Biodiversitéit net!

7.

Et ass wuel och aus deem fundamentale Messverständnis eraus, datt den Tenor an nawell ze ville Parteiprogrammer ass: mäer wäerten net weider reglementéieren, mäer gi léiwer Ureizer finanzieller Natur fir en ekologescht Verhale vu Privatleit a Betriber ze errechen. Ënnerstëtzen, Fräiwëllegkeet ass ugesot.

Natierlech si gewësse finanziell Ureizer a Subventiounen néideg an dës Instrumenter sinn ee wichtegt Element vun der Transitioun. Ma duer ginn se net! Domat kréie mäer de Wiessel, deen onbedéngt néideg ass, net hin.

Et kann net alles wat positiv ass subventionéiert ginn. Wou huele mäer dat Geld hier? Hätte mäer net och deelweis besser Saache mat deene Gelder ze finanzéieren? A virun allem: Doduerch datt een dat positivt subventionéiert, halen d' Belaaschtunge vun de negativen Entwécklungen nach laang net op, wann déi net gestoppt ginn. A wann eppes gewosst ass, an dat soen elo wierklech all Wëssenschaftler, dann ass et datt d'Zäit eis fortleeft. Weder d'Zäit nach d'Geld fir eng Transitioun just mat Subventiounen ze maache sinn do!

Et geet net ouni kloer Reegelen. Mäer gi jo och kéng finanziell Hëllef wann e mat 50 km/h mam Auto duerch eng Uertschaft fiert, ma mäer schreiwen et fir. A mäer soen och net, déi wou dat Geld net wëllen, dierfen derduerch rennen. Oder de Gurt undinn, ass net fräiwëlleg, mee zur Sécherheet vu jiddwerengem virgeschriwwen. Do kritt ee kee Croissant vun engem Polizist:in an de Grapp gedréckt wann een en unhuet a wann ee keen unhuet wäer et och ok. Ech froe mech éierlech gesot heiansdo, ob wann haut de Fëmmverbuet nach net decidéiert wäer, de Courage bei esou munchem nach do wäer en anzeféieren...

Et ass déi verdammt Verantwortung vun der Politik fir déi néideg Reformen anzestoen, derfir ze werben, ze argumentéieren an ze informéiere firwat bestëmmt Moosnamen néideg sinn. Jo, eng Flicht vu Solaranlage bei neien Haiser an och Industriegebauer, eng Begrenzung vun der Versigelung fir all Uertschaft wéi se elo an dem „Programme directeur“ vun der Landesplanung steet an e.a. vun enger CSV kontestéiert gëtt. Esou guer op EU-Niveau geet dervu riets, datt mäer d'Versigelung vum Buedem müssen op null bréngen, grad wéi et och an eisem neie „Programme directeur“ vun der Landesplanung steet. E Verbuet vun esou banale Saache wéi Schottergäert fir d'Iwwerhëtzung erfroze kréien an e Bäitrag zur Biodiversitéit ze leeschten.

Natierlech muss een d'Acteure mat op de Wee huelen an engem Dialog wou Argumenter ausgetosch ginn, souwuel Gemenge wéi berufflech Acteuren a Bierger:innen. Ma mir brauche Reegelen.

8.

Da kommen ech awer natierlech bei d'**Akzeptanzfro**. Jo, Politik an och Entscheidungen am ekologesche Beräich brauchen Akzeptanz a jo, dat ass net ëmmer einfach.

An de soziale Medien an an den anonymen Kommentarfunktiounen vun de Medien sinn et nawell Leit déi sech opreegen. Ma ass dat wierklech esou eng breet Stréimung? Oder géllt et net enger dach net esou grousser Zuel vu Leit d'Klaviatur vun de sozialen Medien besonnesch effikass ze spillen? Gi mäer méttlerweil deene populistesche Stëmmen net méi Raum, wéi de Stëmmen, déi sech konstruktiv abréngen?

Déi fundamental Fro ass natierlech trotzdeem, wéi déi Akzeptanz ka beschtméiglech geschaafe ginn.

An do ass dëse Walkampf leider net grad e gutt Virbild. Mir hoffen inbrünsteg, datt duerno den Diskurs erëm en aneren Niveau wäert kréien. Fir ee Beispill ze huelen: Et kann ee soen, et goufen am Naturschutz e puer Bestëmmungen déi net esou zilféierend waren, et gouf sech alt ze vill mat Detailler opgehale déi och Leit genervt hunn an dat wichteg gouf aus den Ae verluer. Dat sote mäer och als Mouvement an et ginn och reell Problemer. Mais et muss een awer 2 Saache gesinn:

- Engersäits ass de Ministère zumindest deelweis am gaangen, déi Problemer opzeschaffen, spéit, ma ëmmerhin. Mäer setze fest drop, datt do nach wichteg Nobesserunge kommen.
- Anersäits kann een och wann ee Problemer feststellt oder mengt feststellen en Toun uleeën, dee ganz kloer der Causa schued. En Diskurs deen do ass „et dierf net all Fliedermaus...“ ass onwürdeg fir net ze soe populistesch. Et ass och schlussendlech eng Fro vu Positionnement: een deen esou schwätzt, dee léist bei de Leit d’Bild aus eng Fliedermaus wäer net esou wichtig, an zitt bewosst d’Causa vum Naturschutz an d’Lächerlecht. **Dat ass genau dee Politikstil, dee Populismus a Politikverdrossenheet bréngt, well et net em Fakte geet, ma ëm parteipolitesch Stëmmungsmaache déi schlussendlech gemeinsame gesellschaftlechen Zieler schued.**

Eng sereine, sachlech Kritik, wou net de Prinzip vum Naturschutz tout court ënnert d’Rieder kënnt, ass wichtig. Wann et awer esou geschitt, wéi et elo verschiddener maachen, da muss een sech net wonneren, datt een Akzeptanzproblemer esou guer nach verstärkt.

Mir erwaarden eis, datt déi nächst Regierung grondsätzlech ëm Akzeptanz fir d’Transitioun werbt an datt d’Oppositioun – wéi eng Partei och ëmmer a wéi engem Roll wäert sinn – e korrekte sachlechen Diskurs iwwert déi néideg Reformschrëttler feiert. Och wann eng Kéier e Projet net perfekt ass! Ma datt mir de Konsens hunn a kommunizéieren, datt groussen Handlungsbedarf besteet a mäer no de beschte Léisunge rengen. Eng Politik, déi op néideg Verännerunge virbereed, derfir begehretere kann an derzou bäidréit, datt mir Léisunge gemeinsam ugin.

9.

Eng Fro ass dobäi absolut zentral. Déi vun der sozialer Gerechtegkeet. Bei der Transitioun muss all Mënsch matgeholl ginn, grad och déi Leit mat manner Geld.

Eist Bruttoinlandprodukt huet sech zënter dem Joer 2000 vervéierfacht!! Trotzdeem hu mäer flagrant sozial Ongerechtegkeeten och zu Lëtzebuerg an d’Scheier geet ëmmer méi auseneen. 2021 sinn 115.980 Mënschen, also 19,2% vun der Bevëlkerung, „armutsgefährdet“.

Wann ee vu Subsidien an Ënnerstëtzung schwätzt, da mussen déi Leit am Fokus stoen. Dat ass bis elo deelweis geschitt, z.B. bei der Redistributioun vun der CO₂-Steier (wou awer kee weess op se gutt genuch gegruff huet), ma grondsätzlech nach bei wäitem net genuch.

Mäer stinn als Mouvement Ecologique derfir, **datt an Zukunft ganz gezielt a sozial selektiv Leit mat manner Geld an der Transitioun finanziell ënnerstëtzt gi fir se matzehuelen.** En extrem wichtige Thema, deen a Parteiprogrammer ze fannen ass, ma net an en all a net ausféierlech genuch. Mäer hunn eis als Mecos am Kader vun den Tripartitediskussiounen géint eng Präisdeckelung vun den Energiepräisser lassgeleest vum Revenu a vum Verbrauch ausgeschwat gehat. Dat belascht de Staatsbudget mat zeg Milliounen oder méi, déi op anere Plazen net do sinn. Et gëtt kee reelle Grond fir grouss Revenuen a grouss Verbraucher esou ze ënnerstëtzen. Mäer brauchen do Präiswourecht. A ville Walprogrammer geet awer dervu riets et géif een sech weider fir niddreg Energiepräisser fir jiddwereen

asetzen. Dat ass net sozialgerecht. **Mir brauchen e grondsätzlechen Diskurs driwwer, wéi Verdeelungsgerechtegkeet an eng sozial selektiv Ënnerstëtzung vu Leit mat manner Finanzmëttelen ka séchergestallt ginn.** Dës Froe sinn eminent mat der ekologescher Transitioun verbonnen.

Eng interessant Informatioun an deem Kontext: Wësst dir, datt mir als Lëtzebuerger zu den 10% rächsten, scheinbar zu den 1% rächsten op dëser Welt gehéieren! Da misste mäer e Méi u Verdeelungsgerechtegkeet bei eis, am Kontext vun der Groussregioun an och an engem globale Kontext eigentlech packen.

9.

Loosst mech awer och nach eppes zum **Fräiheitsbegrëff** soen, deen esou enk mat der Akzeptanzfro verbonnen ass. D'Fräiheet vun de nächste Generatiounen wäert och wa mäer elo konsequent handeln duerch onvermeidbar Folge vun der Klimakatastroph – déi grouss Hëtzen, Waasserproblemer, d'Flüchtlingszuelen a villem méi - staark agegrenzt ginn. Dat steet elo scho fest. Déi Agrëffer wäerte wesentlech méi substantiell sinn, wéi dat wat elo alt gären als Fräiheet thematiséiert gëtt. Fräiheet ob de Choix vun engem Motor vun engem Auto? D'Festhalen un enger Gas- oder Masuttsheizung amplaz enger energieeffizienter Technologie? Geet et! Wou ass do eng Relatioun?

Eigentlech ass et scho bal zynesch an esou Kontexter vu Fräiheet ze schwätzen, wann ee weess wat alles fir d'Fräiheet vun de kommende Generatiounen um Spill steet.

10.

Ech kommen zum Schluss op mäin Ausgangszitat zeréck. ***Et soll eise Kanner eng Kéier besser goen...***

Eng däitsch Ëmfro bei méi wéi 70.000 Jonke weist, datt déi Jonk am Ablack genau de Contraire mengen. Sie huet erginn, datt just nach 22% vun hinne mengen, datt si e bessert Liewe kréie wéi hier Elteren. De Soziolog Harmut Rosa beschreift fir déi Jonk d'Gefill wéi follegt:

„Man hat nicht mehr das Gefühl, wir laufen nach vorn und auf einen Horizont zu, und es macht Spass, zu kämpfen, sich anzustrengen, um etwas zu schaffen. Jetzt müssen wir immer schneller laufen, bloss um nicht abzurutschen. Wir laufen gegen einen Abgrund an, der immer näher auf uns zukommt. Jetzt heisst es in der Regierung: wir müssen es schaffen, aus der Krise „herauszuwachsen“. Aber wir wissen: Wenn wir genau das schaffen, werden wir die ökologische Krise verschlimmern... Die neue Zeit ist negativ und nicht positiv... Es geht für alle Seiten um die Verhinderung des Schlimmsten.“

Pouah. Hefteg!

Kommt mir leeschten eise Bäitrag a schaffen drun, datt dat haut net méi zäitgeméisst Zil vum Wuesstem an déi do negativ Zukunftsbiller ofgeléist ginn duerch nei gemeinsam kulturell Wäerter, nei gemeinsam Zieler déi eis Gesellschaft an all hirer Villfalt zesammenhält. **Déi ekologesch Transitioun ass virun allem eng kulturell Transitioun.**

Mäer hunn, esou eis Iwwerzeegung, déi historiesch Flicht an awer och déi historiesch Chance dat iwwerhuel Kulturbild vum Wuesstem mat neie Wäerter, neie Visiounen, neie positiven Zukunftsperspektiven ze fëllen. E Kulturbild, wou net eis mënschlech Liewenszäit an unheefe vu materielle Gidder gestach gëtt, ma a Mateneen, Konscht, Soziales, ...

Der Sterilitéit vu Bëtong, d'Villfallt vum Gréngs an eisen Uertschaften entgéint stellen. Der globaliséierter Landwirtschaftspolitik en zeréck zur Regioun, mat engem absolute Fokus um bio. Virwëtz, Staunen, Ehrfurcht virun der Schéinheet vun der Natur... Mir sinn der Iwwerzeegung, datt et gesellschaftlech Majoritéiten derfir gëtt.

Wéi sot de Soziolog Adorno: „och an historesche Situatioune vum „Liewen am Falschen“ gëtt et d'Visioun vum „Gudden dat aus dem Falschen“ entsteet.

Loosst eis dat positivt Bild erstellen, dru matwierken, a Politiker:innen wielen a stäerken, déi d'Erausforderung verstanen hunn, „Haltung“ weisen, bereet sinn ze soen datt mir muar net méi liewe kenne wéi haut, an awer besser liewe kënnen. Am Interessi vun der Beräicherung vum gudde Liewe fir eis all, ma och well et iwwerliewenswichtig ass fir déi nächst Generatiounen.

Ech wënschen eis alleguer e schéint Oekofest a Merci datt Dir haut hei sidd.

23.09.2023